

در برنامه‌سازی هم نگاه ما باید این گونه باشد. فارغ از حواشی چند ماه اخیر، باید بگویم گروه تولید برنامه «باحسین (ع) حرف بز» هم از دوستان من هستند؛ در پنج شش سال گذشته بارها با هم صحبت کردیم و از من مشورت خواستند و هر کاری که از دست من برمی‌آمد انجام دادم و البته به این موضوع افتخار هم می‌کنم.

زمانی شما یک واحد تجاری تأسیس می‌کنید و صرفاً می‌خواهید نفع اقتصادی ببرید؛ طبیعی است که اینجا بحث رقابت، انحصار، فضای کسب و کار و... مطرح می‌شود. اما اینجا ما از محتوایی عزیز و آسمانی سخن می‌گوییم که اتفاقاً دوست داریم همه از او بگویند و برای قربت به حضرت سیدالشهدا (ع) تلاش کنند.

«پیوند می‌دهد همه را پرچم حسین» ما همه برادریم و همه نوکر حضرت سیدالشهدا هستیم. «من‌ها» را «منها» کنیم. آن کسی برنده است که خاک شود. اگر خاک باشی، محترم خواهی شد. «خاکم اما همگان محترم می‌دارند / مَهر ز کربلا آمده را می‌مانم» باید همه جهت‌گیری‌ها به سمت اهل بیت (ع) باشد، حالا فرقی نمی‌کند که اسم برنامه یا هیئت شما چه باشد. مهم این است که زیر خیمه سالار شهیدان و پرچم منقش به نام اهل بیت (ع) باشیم.

همه عالم هم که برای امام حسین (ع) کار کنند، نه تنها ناراحتی ایجاد نمی‌شود بلکه عاشقان آن حضرت ذوق هم می‌کنند. البته باید ضوابط مقتضیات کار با رسانه را هم در نظر بگیریم. پیشنهاد من این است که هر برنامه از یک زاویه و نگاه متفاوت به این واقعه بزرگ نگاه کند و فضای منحصر به فرد خودش را داشته باشد. همان‌طور که این تنوع شکلی و محتوایی در آیین‌ها و محافل عزاداری هم وجود دارد و هیچ کدام در کار دیگری خلل ایجاد نمی‌کنند. یعنی باید روایت خلاقانه از یک موضوع واحد ارائه کنیم تا مخاطبان با توجه به علاقت و داشته‌های فکری و عاطفی خودشان بهره‌مند شوند.

ما روایت‌های شخصی مهمانان از امام حسین (ع) را به مخاطب عرضه می‌کنیم؛ اگر برنامه‌ساز ما برای بسته‌بندی و ارائه این محتوا به مخاطب، خلاقیت به خرج دهد، آن اتفاق نو و اثرگذار رخ خواهد داد. به قول حضرت حافظ: «یک قصه نیست غم عشق و وین عجب / کز هر زبان که می‌شنوم نامکرر است»

کدام برنامه و مهمان «نشان ارادت» برای شما جذابیت بیشتری داشت؟

اتفاقاتی که با حضرت سیدالشهدا (ع) و قیام عاشورا گره می‌خورد با متر و معیار زمینی قابل سنجش نیست. این که من بگویم این برنامه را پسندیدم یا آن برنامه حسابی سروصدا کرد نمی‌تواند معیار مناسبی برای کامیابی این برنامه باشد. گاهی گفت و گویی به ظاهر ساده رقم می‌خورد، اما چه بسا که امضای حضرت سیدالشهدا (ع) پای آن می‌خورد و روی مخاطبان تأثیر شگرفی می‌گذارد.

با این حال برخی مهمانان برایم خاطره‌انگیز شدند. مثلاً آقای مجید شهریاری که از بازیگران خوب سینما و تلویزیون هستند در این برنامه خیلی بی‌تکلف گفتند که من از آقا سیدالشهدا (ع) گلابی دارم چون سال هاست که مداح هیئت هستم، اما هنوز آقا مرا نطلبیده و به کربلا نرفته‌ام. به فاصله ۴۸ ساعت بعد از این گفت و گو تصویرش را از فرودگاه امام خمینی (ره) برای ما فرستاد گفت که رزقش را از امام حسین (ع) گرفته و عازم کربلا است. همین اتفاقات شیرین به ما انگیزه می‌دهد. شاید حضرت اباعبدالله الحسین (ع) به برکت همان فردی که آنجا نشسته گوشه چشمی هم به ما بکند. یا گفت و گو با فرهاد قائمیان و ارادت‌ی که به حضرت سیدالشهدا (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) داشت هم برای من خیل جذاب بود. اهل تعارف نیستم اما در مجموع خودم را در جایگاهی می‌بینم که در محضر این عزیزان تلمذ می‌کنم و دلدادگی را از آنها یاد می‌گیرم. تلاش آنها برای این که در دستگاه معرفتی حضرت سیدالشهدا (ع) بهترین خودشان باشند برایم ستودنی است.

حس و حال خودتان در زمان گفت و گو با مهمانان و ضبط برنامه چگونه است؟

همان حس‌ی را دارم که موقع رفتن به هیئت و محفل عزاداری امام حسین (ع) به من دست می‌دهد. حتی سعی می‌کنم مقدمات رفتن به این محافل را هم رعایت کنم. نشان خادمی حرم حضرت سیدالشهدا (ع) که تاج افتخار من است را به سینه می‌زنم، خودم را معطر می‌کنم و با وضو روی صندلی گفت و گو می‌نشینم. شاید خیلی‌ها با این رویکرد موافق نباشند، اما نگاه من به اجرای «نشان ارادت» این گونه است. این رعایت ادب و احترام به عطفه شکل گرفته در برنامه را در تأثیرگذاری بر مخاطب موثر می‌دانم.

در قالب یک پیشنهاد، خطاب به دوستان و اطرافیان‌تان این جمله را چگونه کامل می‌کنید؟ «نشان ارادت» را ببینید چون... پرسش سختی است و در پاسخ‌ها تعبیر متعدد و زیبایی‌های آن می‌تواند به کار برد، اما من می‌گویم نشان ارادت را ببینید چون از یک عشق مشترک و عزیز می‌گوید.

فرستی برای خدمت به دستگاه حضرت سیدالشهدا (ع) می‌دانستم. دوم این که به هر حال «نشان ارادت» برنامه‌ای ارجمند، با هویت و سابقه مشخص و دارای بینندگان پیگیر است. این نقطه آغاز اتصال من و این برنامه بود و خدا را شکر سه سال است که انجام وظیفه می‌کنم.

درباره شیوه اجرای برنامه چه نکاتی از سوی تهیه‌کننده با شما مطرح شد؟

آقای هدایتی بر حسب لطف و احترامی که به من داشت، دست مرا در هدایت برنامه باز گذاشت و اجازه داد تا هدایتگری محتوایی برنامه به عهده خود من باشد. البته دوستان نویسنده پرسش‌ها و محورها را آماده می‌کنند و خیلی از این پرسش‌ها نیز به همان شکل بیان می‌شود، اما بخشی از آنان هم به تشخیص من حذف شده و یا تغییر می‌کنند. من و آقای هدایتی با تکیه بر شناختی که از هم داشتیم و با همفکری در یک روند حرفه‌ای، به این سبک و سیاق اجرا رسیدیم.

این که جلوی دوربین نیستید و مخاطب فقط صدا پتان را می‌شنود برایتان سخت نیست؟

اتفاقاً در ابتدا اصرار آقای هدایتی و دوستان دیگر این بود که جلوی دوربین و در قالب یک برنامه گفت و گو محور مرسوم اما با ارائه‌های متفاوت اجرا کنیم، اما من همواره مقاومت کردم. دلیل خودم را هم داشتم؛ اگر ما می‌خواهیم شنونده روایت یک فرد از امام حسین (ع) و ارتباط عاطفی او با این دستگاه باشیم، حضور هر فرد دیگری غیر از آن آدم در این قاب توجه مخاطب را تقطیع و تقسیم می‌کند. یعنی آن پیوند عاطفی و معنوی که باید برقرار شود، قطع خواهد شد.

احساسم این بود که عنصر صدا کار خودش را می‌کند و بیش از این ضرورتی ندارد که دیده شوم. حالا باید دید که در محضر مخاطبان «چه قبول افتد و چه در نظر آید»

تولید برنامه‌های مشابه با «نشان ارادت» در سال‌های اخیر و حواشی ایجاد شده در این زمینه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ببینید، وقتی در ماه محرم در یک کوچه‌ای محفل عزاداری برپا می‌شود، نمی‌گویند که خب دیگر در این کوچه یا خیابان مجلس دیگری برگزار نشود! اتفاقاً باعث خوشحالی است؛ چه افتخاری از این بالاتر که هر خانه در آن محله یک تکیه باشد؟ خودمان هم هر چقدر بتوانیم به آن مجلس همسایه کمک می‌کنیم تا محفل حسینی رونق بیشتری پیدا کند.

در حال اصلاح است. حساسیت درباره برنامه‌های محرمی چند برابر است؛ چون برای ایجاد جذابیت و کسب مخاطب نمی‌توان دست به هر کاری زد. ابتدا به ساکن باید حرفی که قرار است بیان شود، متقن باشد. این که مفهوم مد نظر چطور انتقال یابد چالش و مساله اساسی است؛ آن هم در دوره‌ای که مخاطب سخت پسند شده. بنظرم تجربیات اخیر نشان داد برنامه‌های محرمی ظرفیت تحول در ساختار دارند؛ منتها باید به هوش باشیم که در این راه خدای ناکرده دچار خطا و انحراف نشویم.

حسین متولیان:

«نشان ارادت» از یک عشق مشترک می‌گوید

اغلب اهالی فرهنگ و ادبیات، سید حسین متولیان را به عنوان یک شاعر آئینی می‌شناسند که اغلب سروده‌هایش در منقبت اهل بیت (ع) است. او تجربه حضور در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی به عنوان مجری و کارشناس را نیز دارد و در کنار تولید محصولات چندرسانه‌ای، در عرصه بازیگری در سینما و تئاتر نیز فعال بوده است. به این ترتیب علاوه بر تسلط بر آموزه‌های دینی و فرهنگی آشنایی کاملی با کارکردهای رسانه دارد.

اما مخاطبان تلویزیون چند سالی است که صدای متولیان را به عنوان مجری و در حقیقت میزبان مهمانان برنامه «نشان ارادت» می‌شنوند؛ به تعبیر بهتر، او به عنوان گفتگوکننده در پشت دوربین و نه مجری، در این برنامه باسابقه حضور دارد.

از چگونگی پیوستن خود به برنامه «نشان ارادت» بگویید.

«نشان ارادت» برنامه باسابقه و شناخته شده‌ای است و در این سبک از برنامه‌سازی، با یک سابقه ۱۳ ساله قدیمی‌ترین برنامه تلویزیون محسوب می‌شود. من خودم مخاطب پیگیر نشان ارادت بودم و محتوای خیلی از این گفت و گوها برایم جذاب بود؛ به ویژه هدایایی که از عتبات عالیات به مهمانان داده می‌شد برایم رشک برانگیز بود و آرزویم این بود که کاش در آن لحظه جای مهمان بودم.

فکر می‌کنم سه سال قبل بود که آقای پویان هدایتی با من تماس گرفتند و با لطفی که به من داشتند گفتند که ما به این جمع‌بندی رسیدیم که شما مجری برنامه باشید. من هم با کمال میل پذیرفتم. خوشحالی من از دو جهت بود؛ اول این که حضور در این برنامه را